

om Neutralitetsrettens delvise Forsvinden. Det er rigtigt, som det ærede Medlem for Frederiksværk-Kredsen (Niels Petersen) fremhævede, at de gamle Neutralitetsregler, som vi kender dem fra Haager-Konventionens Bestemmelser, maa antages at blive bestemmende i Tilfælde af, at der udbryder en, som man siger, lovlig Krig; men i Tilfælde af en ulovlig Krig er det gamle Neutralitetsbegreb forsvundet, og Staterne har ikke længere, som nu, en Adgang til at sige: Vi stiller os udenfor en saadan Krig, vi vil ikke have med den at gøre. Vi har, naar vier traadte ind i Forbundet, paataget os den Pligt at være med til de økonomiske Tvangsforanstaltninger mod Ophavsmanden til den ulovlige Krig, og vi har endvidere paataget os at overveje Forslag, der maatte blive stillet os om aktiv Medvirken til de militære Tvangsforanstaltninger mod den lovbruderske Stat. Det er rigtigt, at man ikke har en juridisk Pligt til at efterkomme saadanne Henstillinger; men man maa ikke overse, at Henstillinger fra en Institution som Folkenes Forbunds Raad virker med meget tung Vægt, og jeg vil haade paa dette og andre Punkter i Konventionen, hvor der, som ærede Medlemmer vil se, ikke tales om, at Raadet kan paalægge os at gøre dette eller hint, men tales om Henstillinger eller Forslag fra Raadets Side — dette gælder f. Eks. Artikel 8, hvor der tales om, at Folkenes Forbunds Raad kan rette Forslag til os om vor fremtidige militære Ordning —, henlede Opmærksomheden paa en Udtalelse i de engelske Motiver, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse vil citere et Par Linier af. Der siges i Bilag 6 til det fremlagte Forslag om Forbundsraadet, at det er „en politisk Institution, der er forsynet med større Autoritet end nogen, som Verden hidtil har set. Formelt set er dets Afgørelser kun Henstillinger; men naar de, der henstiller, omfatter de politiske Ledere for alle Stormagterne og for 4 andre Magter, som er valgte af Verdens Stater i Forning, er det sandsynligt, at deres enstemmige Henstillinger ikke vil være til at komme udenom“. Det er vise og kloge Ord, og jeg vil advare imod, at man paa de Punkter, hvor der ikke er tillagt Raadet en juridisk Ret til at befale, at saadan og saadan skal det være, men hvor der kun tales om Forslag og Henstillinger, slaar sig til Ro med den Betragtning: Saa kan vi altid sige nej. Thi det er rigtigt, hvad her siges, at vi let kommer

under et saa stærkt faktisk Tryk, at vi bliver nødt til mere eller mindre at rette os efter disse Forslag og Henstillinger.

Der tales endvidere i Artikel 16 om et Punkt, som jeg tillægger stor Betydning, og som jeg anser for at være maaske Hovedulempen ved at tiltræde Nationernes Forbund. Det er Bestemmelsen om Passageretten. Der siges nemlig i Artikel 16 i Slutningen af 3die Stykke, at Forbundsmedlemmerne vil „tage de nødvendige Skridt til at lette Passagen gennem deres Omraade for ethvert Forbundsmedlem, som tager Del i den fælles Opræden til at haandhæve Forbundsforpligtelserne.“ Det er jo noget, som let kan blive meget farligt for en lille Stat, at det paalægges den at give ethvert Forbundsmedlem, som er med til at optræde aktivt militært overfor den Stat, der har brudt Forbundsopgaven, ikke blot Adgang til sit Søterritorium, men ogsaa Ret til at passere gennem dens Landterritorium. Det vil f. Eks. — for at nævne en Ting, som er blevet debatteret ikke saa lidt i de Aar, der svandt — kunne være meget ubehageligt, for at bruge et mildt Udtryk, for Danmark at skulle tilstede en Stormagt blandt Forbundets Medlemmer Adgang til at lade Tropper sætte i Land i Esbjerg og marchere gennem Jylland. Det behøver ikke nærmere Paavisning, at en saadan Pligt til at tillade et eller flere Forbundsmedlemmer at marchere gennem Landterritorium for at angribe den lovbruderske Stat kan udsætte den lille Stat, der gerne vilde holde sig udenfor, for meget stor Fare og overordentlig Risiko for netop derved at blive bragt ind under Konfliktten og faa sit Land gjort til Krigsskueplads.

Man maa derfor ikke overse, at det virkelig er en meget farlig Ting, vi foretager, det er et Offer, vi bringer, naar vi tiltræder Nationernes Forbund. Og her vil jeg gerne have Lov til at sige, at man ikke skal slaa sin Lid til de trøsterige Udtalelser, der fremsættes i Motiverne og Betænkningen om, at man skal ikke tage det saa nøje med denne Passageret, idet det i Praksis nok vil vise sig, at det bliver nødvendigt at faa den lille Stats Samtykke, for at en saadan Passage i det enkelte Tilfælde kan realiseres. Jeg tror, at man skal være varsom med at se saa optimistisk paa det; thi naar der i den Situation, jeg nævnte, kommer en Henstilling fra en eller flere Stormagter om, at nu skal vi i Henhold